

Asemakaavamuutoksen vaikutukset Fjärdsjärin saaren linnustoon ja uhanalaisen (VU) haahkan pesintään saarella

Fjärdsjärin linnustolliset arvot ovat vähäiset. Kallioinen metsäsaari on varsin pieni ja karu. Sen vesilinnusto on kärsinyt pesärosvoudesta. Ihmisten läsnäolo olevilla rakennuspaikoilla ja korjausrakentaminen keväällä 2018 aiheuttivat häiriötä linnustolle. Kevään 2018 laskennan perusteella saarella pesi muutamia haahkoja ja koskeloita (Naturfakta Keiron 2018).

Saari on yleiskaavassa kokonaan merkitty rakentamisen alueeksi. Ranta-asemakaavan kaavasuunnitelmia on muutettu sitten talven 2018-2019. Ranta-asemakaavassa saaren lounaisniemi ja eteläpuolella olevat erilliset luodot on jätetty kokonaan rakentamisen ulkopuolelle ja merkitty VL- ja SL-merkinnöillä. Pohjoisin niemenkärki jää myös rakentamisen ulkopuolelle, kun saaren kaikki rakennukset sijoitetaan vähintään 25 metriä rannasta. Päärakennus on sijoitettu saaren keskikohdan eteläpuolelle. Lisäksi koko kaava-alueelle on määrätty MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Nämä merkinnät ja määräykset parantavat linnuston edellytyksiä pesintään suhteessa sekä yleiskaavaan että aikaisempaan kaavaratkaisuehdotukseen. Pesinnän jatkuminen Fjärdsjärin pienillä luodoilla riippuu linnuston sopeutumiskyvystä häiriöön.

Kun kaavaratkaisun mukainen rakentaminen toteutetaan, lintujen pesintäolosuhteet saarella muuttuvat jossain määrin. Vesilinnut hakeutuvat sopiviin pesäpaikkoihin, jos sellaisia on jäljellä, tai muuttavat toisiin saariin. Haahkojen ensimmäinen pesintä saattaa hyvinkin onnistua, mikäli ensimmäiset asukkaat saapuvat vasta 1.6. jälkeen. Koskelot pesivät haahkoja myöhemmin eivätkä ne välttämättä jatka pesintää saarella tulevaisuudessa. Jokin yksilö saattaa kuitenkin sopeutua häiriöön ja pesii hyvässä pesäpaikassa, mikäli ihmiset jättävät pesän lähiympäristön rauhaan. Ihmisen läsnäolo saattaa jopa vähentää pesärosvouksen määrää, kun pedot eivät uskalla tulla ihmisten läheisyyteen.

Kaavan yleisissä määräyksissä määrätään, että alueen ulkovalaistus tulee toteuttaa rakennuslupavaiheessa vaadittavan erillisen suunnitelman mukaisesti siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriötä alueen maisemassa. Valaistus on mm. suunnattava alas. Tämä vähentää valaistuksesta johtuvaa häiriötä ensisijaisesti lepakoille, mutta se voi myös vaikuttaa linnustoon.

Maapetojen yleisyys lähialueella ja niiden harjoittama pesärosvous saarella vaikuttavat merkittävästi vesilintujen pesintään ja sen menestykseen. Saaren jätehuollon toimivuudella on merkitystä maapetojen runsauteen, koska esimerkiksi vieraslaji supikoira etsii ravintoa myös jätteistä.

Fjärdsjärin eteläpuolella on FINIBA-alue, joka tarkoittaa Suomelle tärkeää lintualueita. Läntisen Suomenlahden saaristo (nro 110129) kattaa yli 400 000 hehtaarin kokoisen alueen yltyen Saaristomereltä Inkooseen asti. IBA-alue käsittää Saaristomeren ja Tammisaaren saariston kansallispuistot. Sitä kuvaillaan erittäin laajaksi ja yhtenäiseksi saaristokokonaisuudeksi Kökarin ja Inkoon välissä (Leivo ym. 2002). Pesivistä lintulajeista monet vesilinnut, lokit ja tiirat sekä

muutamat muut ovat olleet alueen muodostamisen perusteena. Fjärdsjär sijoittuu noin 260 metriä IBA-alueen pohjoispuolelle. Fjärdsjärin kaavamuutoksella ei ole vaikutusta FINIBA-alueeseen.

Helsinki 20.6.2019

Susanna Pimenoff

FM, luontokartoittaja, Luontotieto Keiron Oy

Lähteet

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. –BirdLife Suomen julkaisu nro 4. Suomen graafiset palvelut. Kuopio. ss. 123.

Naturfakta Keiron Ab 2018: Raseborg Fjärdsjär, detaljplan, naturinventering år 2018. –Opublicerad rapport, Naturfakta Keiron Ab/Arkitekturum Ab och SuperShe. 14 s., 1 bilaga.